

1983/84:78

Torsdagen den 9 februari

Kl. 12.00

1 § Justerades protokollen för den 1 innevarande månad.

2 § Utökning av antalet suppleanter i vissa utskott

Anf. 1 TALMANNEN:

Enligt till kammaren inkommet protokollsutdrag har valberedningen föreslagit att antalet suppleanter i justitieutskottet skall utökas från 16 till 17 och i bostadsutskottet från 15 till 16.

Jag hemställer att antalet suppleanter i justitieutskottet bestäms till 17 och i bostadsutskottet till 16.

Kammaren biföll denna hemställan.

3 § Meddelande om fyllnadsväl

Anf. 2 TALMANNEN:

Jag får meddela att fyllnadsväl till justitie- och bostadsutskotten kommer att ske vid morgondagens sammanträde.

4 § Sammanträdet onsdagen den 15 februari

Anf. 3 TALMANNEN:

Med ändring av den preliminära tidsplanen blir kammarens sammanträde onsdagen den 15 februari ett *hordläggningsplenium*. Detta sammanträde tar planenligt sin början kl. 10.00.

*Om ökat antal par-
keringsplatser för
handikappade***5 § Svar på fråga 1983/84:279 om ökat antal parkeringsplatser för
handikappade****Anf. 4** Kommunikationsminister CURT BOSTRÖM:

Herr talman! Alf Wennerfors har frågat mig vad jag avser att göra för att avsevärt öka antalet parkeringsplatser för handikappade med egen bil.

Alf Wennerfors har i skriften Aktuella handikappfrågor inom regeringskansliet saknat frågan om handikappades parkeringsmöjligheter. Skälet till att denna fråga inte tagits upp i skriften är helt enkelt att det är en kommunal angelägenhet att ordna parkeringsplatser. Bestämmelser om parkering, dvs. när, hur och var parkering får ske och vem som får parkera, beslutas av kommunernas trafiknämnder. Endast kommunerna har ju den praktiska möjligheten att bedöma hur det på sina håll knappa parkeringsutrymmet i våra tätorter bör fördelas.

I regeringens ansvarsområde ingår emellertid att se till att kommunerna har det författningsstöd som behövs för att de skall kunna tillgodose de handikappades särskilda behov i trafiken. Det finns därför bestämmelser t. ex. om dispenser av olika slag för handikappade och för fordon som transporterar handikappade. Dessa bestämmelser håller f. ö. just nu på att ses över inom kommunikationsdepartementet. Jag vill också nämna att möjligheterna för polisen och de kommunala trafikövervakarna att ingripa mot dem som utan rätt parkerar i handikapprutor har förbättrats på senare tid.

Anf. 5 ALF WENNERFORS (m):

Herr talman! Jag ber att få tacka statsrådet för svaret. Rent allmänt kan jag börja med att säga att det är rätt intressant att vi under senare år har satsat så väldigt mycket på att våra byggnader inomhus skall bli så handikappvänliga som möjligt. Men sedan när det gäller möjligheterna för de handikappade att komma till dessa byggnader är det verkligen dåligt ställt.

Jag är medveten om att detta är en kommunal angelägenhet, herr statsråd. Men jag kände också till det som framgår av den andra delen av svaret, nämligen att det ligger inom regeringens ansvarsområde att se till att kommunerna har det författningsstöd som behövs för att tillfredsställa olika behov när det gäller de handikappades problem i trafiken.

Jag skulle gärna vilja ha en viljeyttring från statsrådet. Visserligen säger statsrådet att de här bestämmelserna håller på att ses över, men jag vill helt enkelt bara fråga: Anser statsrådet att det är tillfredsställande som det är i dag? Borde inte statsrådet kunna säga att han skall medverka till att det blir ett större antal parkeringsplatser för de handikappade?

Sedan vill jag ställa en fråga om det som står i den sista delen av svaret, nämligen om det som gäller möjligheten för polisen att ingripa när folk ställer sig på handikapplatser utan att själva vara handikappade. Det är mycket vanligt. Jag har fått intrycket, inte minst sedan jag ställde den här frågan, att folk är irriterade över att poliserna säger att de inte har möjlighet att ingripa på det sätt som de skulle vilja. Det gäller när en kommun lämnar ut

*Om viss järnvägs-
utbyggnad i Jönkö-
pings län*

parkeringsövervakningsuppgifter på entreprenad. Då säger polisen att man inte kan göra något åt saken. Jag undrar hur statsrådet ser på detta.

Det finns också en annan sida av saken, som jag ser som en statlig angelägenhet. Det gäller de förhållanden som i dag råder vid Arlanda och Landvetter. Vid Arlanda inrikeshall finns två parkeringsplatser för handikappade. En fredag härförleden påstods det ha varit 18 000 människor som strömmade igenom inrikeshallen. Det måste alltså ha funnits ett stort behov av parkeringsplatser för handikappade.

Vid Landvetter ligger en parkeringsplats för handikappade ett par hundra meter ifrån entrén till inrikeshallen. Därifrån kan man visserligen åka in på en slinga, men det får tydligen inte de handikappade göra. Jag skulle vilja fråga om inte detta är ett område där statsrådet skulle kunna vidta någon åtgärd.

Anf. 6 Kommunikationsminister CURT BOSTRÖM:

Herr talman! Anledningen till att vi inom departementet ser över de här bestämmelserna är naturligtvis att vi anser att det är nödvändigt. Svårare än så är det faktiskt inte.

Jag är naturligtvis också medveten om att det på sina håll kan råda brist på parkeringsplatser för handikappade. Jag utgår emellertid ifrån och vet också att man i kommunerna gör allt vad man kan för att förbättra förhållandena. Ett exempel kan jag nämna. Det gäller det nya parkeringssystemet för Stockholms innerstad, som gatukontoret i kommunen nyligen utarbetade. Där föreslår man att ytterligare parkeringsplatser skall reserveras för handikappade, bl. a. vid köpcentra och vid offentliga inrättningar. Jag är emellertid övertygad om att man i alla kommuner där man står inför de här problemen gör allt vad man kan för att förbättra situationen.

Beträffande Arlanda och Landvetter kan jag inte säga om Alf Wennerfors beskrivning överensstämmer med verkligheten. Jag har å andra sidan ingen anledning att betvivla hans uppgifter. Vad jag kan lova att göra är att höra efter om det finns ett så begränsat antal parkeringsplatser som Alf Wennerfors sade. I så fall är det väl rimligt att man genomför förbättringar.

Överläggningen var härmed avslutad.

6 § Svar på fråga 1983/84:284 om viss järnvägsutbyggnad i Jönköpings län**Anf. 7** Kommunikationsminister CURT BOSTRÖM:

Herr talman! Arne Fransson har, med anledning av att länsstyrelsen i Jönköpings län föreslagit en breddning av järnvägen Vetlanda–Kvillsfors–Järnforsen och utbyggnad av stickspår till Pauliström, frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att järnvägsbreddningen och utbyggnaden skall kunna komma till stånd.

Den utredning som ligger till grund för förslaget och som genomförts av

*Om viss järnvägs-
utbyggnad i Jönkö-
pings län*

länsstyrelserna i Jönköpings och Kalmar län, berörda kommuner och företag är enligt min mening fullständig och överskådlig. Både möjliga transportvolymen och kostnader får bedömas som relativt realistiska. De beräknade kostnaderna, ca 55 milj. kr. i dagens prisnivå, är emellertid av den storleksordningen att en eventuell upprustning måste baseras på att kostnaderna kan delas mellan staten och berörda intressenter i regionen. Förutsättningarna för detta undersöks f. n.

Anf. 8 ARNE FRANSSON (c):

Herr talman! Jag får först tacka kommunikationsministern för svaret på min fråga.

För drygt ett år sedan överlämnade länsstyrelsen i Jönköpings län ett förslag till regeringen, som innebär en breddning av järnvägen Vetlanda–Kvillsfors–Järnforsen och stickspår till Pauliström till en kostnad av ca 43 milj. kr. i 1982 års penningvärde. Berörda kommuner och företag är beredda att bidra till finansieringen med ca 10 milj. kr. De två största intressenterna utefter banan, MoDo Konsumentprodukter samt Olausson & Söner, har lämnat skriftliga fraktgarantier gentemot SJ. Det godsunderlag som är lämpligt för järnvägsfrakter är så omfattande att en breddning är klart intressant. Totalt räknar man med att det kan bli aktuellt med ca 8 000 vagnar per år.

Efter det att utredningen om järnvägsbreddningen avslutats har MoDo tagit beslut om att övergå till eldriving med flis och torv. Denna verksamhet torde ytterligare förbättra underlaget för järnvägen, eftersom flis måste upphandlas inom ett relativt stort område.

SJ har till regeringen yttrat sig över utredningen och då uttalat att kvantiteter motsvarande 6 000 vagnar per år är en rimlig fraktvolym för en breddad järnväg.

MoDo hämtar råvaran från Husum i Örnsköldsvik. Utleveranserna sker till helt övervägande del med lastbil, medan inleveranserna till ca två tredjedelar sker med båt till Oskarshamn och därefter med lastbil och till en tredjedel direkt med lastbil från Örnsköldsvik.

Det råder en samstämmig uppfattning om att denna investering är riktig och nödvändig. Bandelen Nässjö–Nybro tillhör de järnvägslinjer där persontrafiken är nedläggningshotad. Ett tillskott på godstransporter måste vara den bästa garantin för att också persontrafiken på bandelen Nässjö–Nybro får bestå. Jag hoppas att kommunikationsministern delar denna uppfattning.

Utvecklingen i de östra delarna av Jönköpings län har under en lång tid varit ogynnsam. Den har inneburit befolkningsminskning och vikande sysselsättning. Ett förverkligande av järnvägsprojektet skulle ha en stor positiv betydelse för utvecklingen av de östra delarna av Jönköpings län.

Slutligen, herr talman, vill jag ställa en följdfråga till kommunikationsministern: När räknar kommunikationsministern med att förutsättningarna för finansieringen är undersökta? Det är angeläget att ett besked kan lämnas så fort som möjligt.

Anf. 9 Kommunikationsminister CURT BOSTRÖM:

Herr talman! Också jag tycker att länsstyrelsens förslag till upprustning är intressant. Det är ett av skälen till att jag har varit i kontakt med länsstyrelsen och gjort en hemställan om att den skall undersöka hur långt man, med hänsyn till det regionala ägarintresset, kan gå när det gäller att vara med och finansiera en upprustning. Med tanke på de slantar som det rör sig om och på förräntningskravet på investeringen kan vi inte kräva att SJ ensamt skall stå för upprustningen. Det innebär att vi är tvungna att hitta former för att klara finansieringen.

Jag har också tyckt att frågan är så intressant att jag har tagit kontakt med företrädare för SJ och med dem diskuterat på vilket sätt man skulle kunna klara den aktuella upprustningen. De överläggningarna fortsätter. Jag kan inte i dag säga hur lång tid som krävs innan vi kan få ett förslag till kostnadsfördelning och ett definitivt ställningstagande till upprustningsarbetet.

Till Arne Fransson kan jag säga att förslaget verkar intressant och att vi skall göra vad vi kan för att förverkliga det.

Anf. 10 ARNE FRANSSON (c):

Herr talman! Jag noterar med tillfredsställelse den positiva inställning som kommunikationsministern har till denna fråga. Jag tolkade också hans första svar på ett positivt sätt.

Det är naturligtvis angeläget att man noggrant undersöker vilka finansieringsalternativ som finns. Det har på orten och i länet visats ett mycket stort intresse för att bidra till finansieringen. I och med att berörda kommuner tillsammans med företagen ställer upp med 10 milj. kr. får man en del av det kapital som erfordras för att kunna förverkliga projektet.

Jag vill understryka att det är angeläget att ett besked kan lämnas så fort som möjligt. Jag noterar än en gång att kommunikationsministern aktivt har engagerat sig i denna fråga, och jag hoppas på ett positivt svar så snart som möjligt.

Överläggningen var härmed avslutad.

7 § Svar på fråga 1983/84:303 om indragningen av poststationer**Anf. 11** Kommunikationsminister CURT BOSTRÖM:

Herr talman! Paul Lestander har frågat mig vilka åtgärder jag är beredd att vidta för att förhindra att poststationer dras in innan en pågående utredning om hushållsunderlaget för postställen har slutförts.

Den utredning som Paul Lestander nämner har tillsatts av postverket mot bakgrund av att den s. k. postväskservicen liksom lantbrevbäringen har visat sig fungera så bra. Postverket överväger därför tillsammans med de fackliga organisationerna om inte postväskservice och lantbrevbäring i större utsträckning borde ersätta fasta postanordningar i glesbygd.

*Om indragningen
av poststationer*

Enligt min mening är lantbrevbäringen – det rullande postkontoret – och postväskorna som regel bättre sätt att ge postservice i glesbygd än fasta postanordningar. Jag är därför inte beredd att vidta några åtgärder som skulle kunna fördröja den serviceförbättring som införandet av rörliga postanordningar innebär.

Anf. 12 PAUL LESTANDER (vpk):

Herr talman! Jag får tacka kommunikationsministern för svaret.

Svaret är entydigt på det sättet att det framgår att kommunikationsministern tydligen anser att indragning av postställen skall ge en bättre service än att behålla dem och därför inte vill vidta några som helst åtgärder för att förhindra den nedläggning som redan har startat.

Jag vill säga att denna mening inte delas av de människor – i varje fall de som har varit i kontakt med mig – som bor i områdena kring Markitta och Nilivaara. De har främst anmärkt på att man redan har startat indragningen, under pågående utredning. Det var närmast på den punkten jag ville ha kommunikationsministerns reaktion: Är detta lämpligt?

Vi riksdagsledamöter har fått vänja oss vid att det, om utredningar pågår, är omöjligt att få till stånd konstruktiva beslut med anledning av framstötter som vi gör. Men här är det tydligen fullt acceptabelt att ett statligt verk drar in en service under en pågående utredning.

Anf. 13 Kommunikationsminister CURT BOSTRÖM:

Herr talman! Jag vet inte om Paul Lestander har läst svaret, men jag svarade på den fråga som Paul Lestander hade ställt om denna utredning. Postverket har tillsatt utredningen för att tillsammans med de fackliga organisationerna titta på förutsättningarna för att i ännu högre grad kunna införa lantbrevbäring och postväskservice, som anses vara en fördel.

Jag vill gärna säga till Paul Lestander att jag också har varit med om att många som stått inför en indragning har ringt och klagat på att denna åtgärd vidtas. Men jag vågar försäkra Paul Lestander, att sedan lantbrevbäringen väl har införts har åtskilliga varit mycket nöjda med denna anordning. Vad vi oftast glömmer – vi som också skall vara företrädare för glesbygden – är att det t. ex. i Nilivaara och Markitta visserligen finns en liten koncentration av bebyggelse men att det på linjer upp till dessa orter finns människor som är helt beroende av lantbrevbäring för att över huvud taget få en någorlunda fungerande postal service. Jag vet inte i vad mån de har hört av sig till Paul Lestander – till mig och till kommunen har de hört av sig.

Jag har gjort den bedömningen att en brev bäring som omfattar hela detta område är lösningen. Även dessa 35 hushåll i Liikavaara, Sakajärvi och Grenselet har rätt att få en väl fungerande postservice.

Anf. 14 PAUL LESTANDER (vpk):

Herr talman! Som svar på kommunikationsministerns första fråga vill jag säga: Jag har läst svaret.

Beräffande kommunikationsministerns andra fråga är att säga att jag

tyvärr inte har tagit reda på exakt var de människor bor som har ringt till mig, så den frågan kan inte fullständigt besvaras.

Slutligen påståendena om att lantbrevbäringen skulle innebära en förbättring av servicen: Låt oss hoppas att kommunikationsministerns bedömning är riktig, även om man kan befara att den är helt felaktig!

Överläggningen var härmed avslutad.

Nr 78

Torsdagen den
9 februari 1984

*Om exportkredit-
nämndens medels-
förvaltning*

8 § Svar på fråga 1983/84:297 om exportkreditnämndens medelsförvaltning

Anf. 15 Statsrådet MATS HELLSTRÖM:

Herr talman! Per-Richard Molén har frågat mig om vilka åtgärder jag avser att vidta med anledning av den kritik som framkommit mot exportkreditnämnden.

Jag vill först och främst slå fast att vissa av de uppgifter som förekommit i pressen om stora förluster har i ett gemensamt uttalande av EKN:s ordförande, generaldirektör och revisorer betecknats som grovt missvisande. Därutöver har nämndens revisorer uttalat att de i sin granskning ej har konstaterat några fel som skulle innebära att EKN åsamkats förluster av sina medel.

Bakgrunden till debatten om EKN:s bokföring är en redovisningspromemoria från revisorerna. Denna promemoria har utarbetats på EKN:s eget initiativ, bl. a. som ett led i arbetet med att lägga upp mer effektiva redovisningsrutiner.

Revisorerna har i sin rapport påtalat att brister föreligger i nämndens redovisningssystem, underliggande dokumentation och interna kontrollrutiner. Vidare sägs i rapporten att organisationen i vissa avseenden har bristande personella resurser och att den behöver ses över. De frågor som tas upp i rapporten skall ses mot bakgrund av den mycket snabba expansion av EKN:s verksamhet som ägt rum under senare år, speciellt på skadesidan. Jag vill i sammanhanget nämna att skadeärenden ofta härrör från garantier för vilka förbindelser utfärdats för flera år sedan.

På grund av denna expansion bedriver nämnden sedan år 1982 bl. a. ett utvecklingsarbete för övergång från manuell till datoriserad redovisning. I det övergångsskede som EKN nu befinner sig i har vissa differenser mellan de olika systemen konstaterats. Dessa analyseras f. n.

En särskild utredning av skuldkonsolideringsavtalen med Turkiet har visat på vissa skillnader mellan EKN:s uppgifter och de uppgifter som presenterats från turkisk sida. Mellanhavandet med Turkiet är f. n. föremål för en noggrann genomgång.

Så snart jag fick kännedom om innehållet i revisorernas rapport till nämnden, förvissade jag mig om att nämnden hade för avsikt att snabbt vidta erforderliga åtgärder. Enligt den information jag fått från nämnden har EKN redan vidtagit en rad åtgärder i syfte att effektivisera verksamheten.

133

*Om exportkredit-
nämndens medels-
förvaltning*

Dessutom kommer arbetet med att förbättra administration och redovisning att intensifieras. Jag kan nämna att diarieplaner och aktsystem har utretts under hösten 1983. Detta har resulterat i att nya rutiner nu införs successivt sedan den 1 januari 1984. En omfattande översyn av EKN:s ADB-system pågår sedan augusti 1983. Detta arbete bedrivs i samråd med EKN:s revisorer. Vidare kommer en översyn av organisationen att vidtas med hjälp av extern expertis.

Den garantigivning som EKN bedriver har under senare år fått en väsentligt ökad betydelse för den svenska exporten. Speciellt mot den bakgrunden fäster jag stor vikt vid att nämnden bedriver verksamheten på ett effektivt sätt. De förändringar i organisation och administration som nämnden tagit initiativ till måste kunna ge ett tillfredsställande resultat. Ställningstagande till vilka ytterligare åtgärder som kan bli nödvändiga att vidta får naturligen göras när resultatet av de nu pågående utredningarna föreligger.

Anf. 16 PER-RICHARD MOLÉN (m):

Herr talman! Jag får tacka statsrådet för svaret.

Jag har velat ställa den här frågan av två anledningar. Den ena är att EKN spelar en mycket betydelsefull roll för att göra det lättare för de svenska exportföretagen att våga ta upp order i länder, där de politiska och kommersiella riskerna är stora. Den andra anledningen är att EKN som risktagare förvaltar åtskilliga miljarder av svenska löntagares skattepengar, och vi i riksdagen har givetvis intresse av att se hur dessa pengar används.

Det måste – och den uppfattningen tror jag att Mats Hellström delar – kännas mycket otillfredsställande att de betydande belopp det gäller inte redovisats på ett helt tillfredsställande sätt. Detta är än mer allvarligt som EKN:s verksamhet och bedömningar sker i en allt osäkrare internationell marknadssituation. Grunden för att man skall kunna klara EKN:s verksamhet är en god ordning.

Generaldirektör Axel Wallén, som är chef för EKN, har gjort värdefulla insatser på det internationella planet för att försöka bringa reda i den snåriga djungel av olika räntor som vi har i den alltmer protektionistiska värld som vi lever i. Det är klart att Axel Walléns internationella engagemang har måst ske på bekostnad av hans möjligheter att leda EKN:s verksamhet. Är då organisationen inte försedd med kompetens, klart definierade arbetsområden och klara rutiner, händer sådant som vi sedan någon månad tillbaka kunnat konstatera och som vi just nu står här och diskuterar. Det är först, Mats Hellström, när vakuum i ledningen uppstår som organisationen sätts på prov. Detta är någonting som Harry Schein, som sedan ett år tillbaka är ordförande i EKN:s styrelse, i ett uttalande mer eller mindre har bekräftat, och det stärker mina antaganden.

Det är 67 personer som arbetar i EKN. Det finns all anledning att fråga sig om EKN är en rationell enhet och om den drivs med så låga kostnader som möjligt, så att man kan få ned premiesättningen. Premierna betalas nämligen av de exporterande företagen.

Herr talman! Jag hade i anslutning till den här debatten velat ställa några frågor till Mats Hellström om behovet av en organisationsöversyn när det gäller EKN:s verksamhet. Men det fylliga svar jag har fått tyder på att man har ambitioner att göra en sådan översyn.

Anf. 17 Statsrådet MATS HELLSTRÖM:

Herr talman! Det är uppenbart att herr Molén och jag är överens om att verksamheten vid EKN behöver effektiviseras. Den insikten har man även inom EKN, och den redovisningspromemoria från revisorerna som jag redogjort för var i sin tur ett utflöde av den aktivitet som nämnden själv har utövat. Att den organisationsöversyn som nu sker behövs är vi helt överens om.

Jag vill bara tillägga som bakgrund att det ingalunda är enbart EKN som får svårigheter på grund av den dramatiskt ökade skuldskrisen i u-länderna och i östländer. Det norska garantiinstitutet har nyligen gjort mycket stora förluster. I Storbritannien pågår en debatt i väldigt många avseenden om institutet där. Institutet har gjort stora förluster och ser nu över sin organisation. Mellan 1977 och 1982 gjordes mellan tre och sex multilaterala skuldkonsolideringar om året. I år är antalet 27. Mellan 1975 och 1982 låg dessa konsolideringar på mellan en och tre miljarder dollar. I år är det fråga om 11 miljarder dollar. Detta är ett uttryck för den enormt stora påfrestning som finns på alla institut av den här typen. Därför behövs självfallet en sådan här översyn, och det är viktigt att den leder till ett bra resultat.

Anf. 18 PER-RICHARD MOLÉN (m):

Herr talman! När statsrådet Mats Hellström tar upp denna fråga vill jag understryka hur angeläget det är att man i samband med denna översyn av EKN:s verksamhet också tittar litet grand på riskexponeringen och kanske inte begränsar själva återförsäkringen till ett enda större utländskt försäkringsbolag. Man kanske inom ramen för det nordiska samarbetet kan skapa någon form av minskad riskexponering genom att ha återförsäkringsverksamhet och även samarbete med svenska banker och försäkringsbolag.

Anf. 19 Statsrådet MATS HELLSTRÖM:

Herr talman! Den fråga som Per-Richard Molén tog upp i sitt senaste inlägg gäller i viss mån någonting annat än det vi här talar om. Jag vill emellertid svara att jag givit EKN i uppdrag att utreda möjligheterna när det gäller en ökad riskdelning – i förhållande till svenska företag, banker och utländska institut – i just det syfte som herr Molén nyss redovisade. Det är viktigt att EKN, liksom andra garantiinstitut i olika länder, kan sprida riskerna. Svenska bankföreningen har nyligen kommit med ett förslag som kan tas i beaktande i det sammanhanget. Också på detta område pågår således en del arbete.

Överläggningen var härmed avslutad.

9 § Svar på fråga 1983/84:295 om innehållet i läkarjournaler**Anf. 20** Statsrådet GERTRUD SIGURDSEN:

Herr talman! Jörn Svensson har frågat socialministern vilka möjligheter som står till buds och vad som fortsättningsvis kan göras för att undanröja ogrundade och subjektiva omdömen i utlåtanden om patienter.

Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som skall svara på frågan.

Genom lagen (1980:11) om tillsyn över hälso- och sjukvårdspersonalen m. fl., den s. k. tillsynslagen, har det gjorts möjligt för en patient att få sin journal, eller del därav, förstörd. Beslut om detta fattas av socialstyrelsen efter ansökan av patienten. För att journalen skall få förstöras gäller som förutsättningar dels att det måste finnas godtagbara skäl för ansökan, dels att det måste vara uppenbart att journalen inte behövs för patientens vård och behandling eller att det uppenbarligen inte finns några allmänna skäl för att journalen bevaras. Föreskrifterna gäller journaler som förvaras inom hälso- och sjukvården.

Socialstyrelsen har i cirkulär och föreskrifter från 1973 resp. 1981 utfärdat råd och föreskrifter för hälso- och sjukvårdspersonalen om hur journaler och intyg m. m. skall avfattas. Där understryker socialstyrelsen bl. a. vikten av att läkare och annan hälso- och sjukvårdspersonal – då de skriver journaler eller intyg – inte ger handlingen ett innehåll som kan anses nedsättande för den person det gäller eller hans närstående. Vid omdömen om den undersökte skall utlåtanden, som kan uppfattas som uttryck för nedsättande moraliska eller sociala värderingar, undvikas.

Jag kan också nämna att en statlig utredning – den s. k. journalutredningen – f. n. arbetar med en översyn av den grundläggande patientdokumentationen med hänsyn bl. a. till patienternas integritets- och rättssäkerhetsintressen. Utredningen avser att lägga fram ett förslag till journallag under året. Enligt kommittédirektiven kommer frågor om journalens innehåll och utformning att behandlas av utredningen. Utredningens förslag bör bl. a. kunna leda till att frågor som rör journalföring i än högre grad uppmärksammas inom vården och vid utbildning av berörd hälso- och sjukvårdspersonal.

Anf. 21 JÖRN SVENSSON (vpk):

Herr talman! Jag tackar statsrådet Gertrud Sigurdsen för svaret.

Det aktuella problemet kvarstår emellertid. Som Gertrud Sigurdsen själv framhållit har de här bestämmelserna funnits länge. Men trots det, trots att det således formellt har varit möjligt att göra korrigeringar, har det i påfallande många ärenden visat sig vara svårt att åstadkomma sådana. Läkare har fällt omdömen om olika ting. För det första har omdömena gällt sådant som inte ligger under läkarens kompetens. För det andra har de i många fall visat sig vara fullständigt oberättigade och ogrundade. De har totalt saknat relevans. Så får det inte vara.

Först och främst strider ett sådant förfarande rent allmänt mot den ordning

som måste finnas i all offentlig verksamhet. En specialist, en yrkesmänniska, en offentligt anställd skall ju inte uttala sig om saker och ting som han eller hon inte har kompetens för. Vidare är det i sådana här fall speciellt stötande att just de personer drabbas som i stället är i behov av hjälp och stöd. Deras situation försämrats faktiskt genom att ett oberättigat, nedsättande och onödigt omdöme följer dem i deras papper. Det har t. o. m. förekommit att människor har sökt upp en läkare av en mycket speciell och preciserad anledning. Läkaren har då tagit tillfället i akt att i journaler eller intyg införa omdömen som över huvud taget inte hör till saken.

Jag skulle vilja ställa ett par följdfrågor med anledning av Gertrud Sigurdsens svar. Det är ju tydligt att man inom förvaltningen inser – och det är bra – att det måste göras mer kring dessa ting. Utredningsverksamheten och socialstyrelsens uppfattningar visar att det finns problem.

När nu denna lagstiftning och dessa korrigeringsmöjligheter föreligger, varför är det då i många fall så förtvivlat svårt att uppnå rättelse av uppenbara felaktigheter? Det är den första frågan. Det gäller fall där det enligt de riktlinjer för sådana korrigeringar som presenteras i svaret inte borde råda någon som helst tvekan om att anteckningen skall bort från journalen med det snaraste.

Den andra följdfrågan är: Vad är innebörden av följande mening i Gertrud Sigurdsens svar: "Föreskrifterna gäller journaler som förvaras inom hälso- och sjukvården"? Förekommer det material där sådana här omdömen kan finnas som förvaras inom andra grenar av den offentliga verksamheten och därför inte omfattas av dessa bestämmelser?

Anf. 22 Statsrådet GERTRUD SIGURDSEN:

Herr talman! Det är klart att man kan fråga sig varför det är så svårt att få rättelse. Men jag har inte upplevt att det är svårt.

Det är socialstyrelsen som avgör dessa ärenden. Överklagande kan sedan ske till regeringen, och det händer att regeringen har tagit ställning till sådana här fall. Av den förteckning över ärenden av den här arten som kommit till socialstyrelsen sedan 1980 framgår att det rör sig om 253 ansökningar och att 195 är avgjorda. Det är alltså en balans.

Det varierar naturligtvis om det blir bifall eller avslag, men jag har inte upplevt något annat än att detta system i stor utsträckning fungerar, och vi får väl också avvakta vad journalutredningen kommer med i fråga om förslag – om det kan göras förbättringar på detta område. Journalutredningen har ju att se på också den här frågan, och jag tycker att vi skall avvakta och se vilka förslag som kommer därifrån.

Anf. 23 JÖRN SVENSSON (vpk):

Herr talman! Det är klart att vi måste avvakta det arbete som pågår för att förbättra förhållandena. Men det hjälper ju inte dem som redan nu befinner sig i den akuta situationen.

Jag vill formulera mig så här: Vi har nu en korrigeringsmekanism som Gertrud Sigurdsen har redogjort för. Låt oss anta att en patient i något

sammanhang – för att få ett läkarintyg att användas t. ex. vid behandling av ett fall inom AMS – gått till en läkare för att få ett omdöme om sådana omständigheter beträffande sin fysiska hälsa som är relevanta för det ärende som den handläggande myndigheten skall uttala sig om och det då i detta intyg helt opåtalat, utan att detta har någon relevans för saken, förekommer allmänna, slarviga, lösliga omdömen av nedsättande art från läkarens sida om vederbörandes psykiska kapacitet och allmänna intellektuella förutsättningar. Är korrigeringsmekanismen då sådan att ett fall av den typen skulle leda till att de nedsättande omdömena i journalen stryks?

Anf. 24 Statsrådet GERTRUD SIGURDSEN:

Herr talman! Jag kan naturligtvis inte ta ställning till ett tänkt fall som Jörn Svensson nu tar upp. Men rent allmänt kan jag säga att jag inte ser att det i ett utlåtande från en läkare behövs några omdömen av den art Jörn Svensson nämner. Det finns inte utrymme för det, och jag tycker att det av de råd som socialstyrelsen har gett ut klart framgår att detta inte skall förekomma.

Jörn Svensson sade i sitt första inlägg att läkarna inte skall uttala sig om sådant som de inte har kompetens för. Det är naturligtvis riktigt. Men detta är väl något som händer i all mänsklig verksamhet. Vi kanske ibland uttalar oss om sådant som vi inte har kompetens för – det händer som sagt. Men i dessa fall, som är mycket ömtåliga, finns det ändå korrigeringsmöjligheter som vi har att ta vara på. Ibland kan det ju vara så, att någon av de frågor som är anmälda rör ett fall som måste avgöras av ansvarsnämnden. Då kan det naturligtvis också ta tid innan den frågan kommer upp till behandling.

Anf. 25 JÖRN SVENSSON (vpk):

Herr talman! Det är inte riktigt att ett statsråd inte kan uttala sig om ett tänkt fall. Det är just om de tänkta fallen som man skall kunna uttala sig, för det är med hjälp av de tänkta fallen som man kan få ett grepp om vad som är praxis eller inte. Däremot kan man inte uttala sig om ett konkret fall som är under myndighets behandling – och det var inte heller ett sådant fall som jag relaterade.

Det är klart att det finns gränsfall, där man kan diskutera hur långt en läkare skall gå när det gäller omdöme. Men det får inte vara så, som det uppenbarligen är: Det finns en anda, eller ett betraktelsesätt, hos många läkare som innebär att de är någon sorts överdomare – i kraft av att de är läkare kan de uttala sig om en massa andra saker.

Det är också en skillnad mellan en offentlig tjänsteman och en politiskt förtroendevald. Som politiskt förtroendevald har man ju att bevaka en mängd saker där man kanske inte alls är fackman. Det hör till den politiska rollen. Men som offentlig tjänsteman måste man vara försiktig och strikt. Jag kan ju t.ex. inte, när jag sitter och handlägger en ansökan om regionalpolitiskt stöd, uttala mig om huruvida den företagare som söker stödet är dum eller klok. Det är inte min sak, det skall jag låta bli. På samma

sätt måste det vara med en läkare i offentlig tjänst när det gäller att fälla sådana här omdömen.

Överläggningen var härmed avslutad.

10 § Svar på fråga 1983/84:313 om inrättande av samhällsmedicinska enheter inom sjukvården

Anf. 26 Statsrådet GERTRUD SIGURDSEN:

Herr talman! Margó Ingvardsson har frågat mig i vad mån de ursprungliga intentionerna har följts av sjukvårdshuvudmännen då det gäller inrättandet av samhällsmedicinska enheter.

I såväl propositionen (1979/80:6) om socialstyrelsens uppgifter och organisation, m. m. som propositionen (1981/82:97) om hälso- och sjukvårdslag, m. m. förutsattes att landstingen skulle inrätta s. k. miljömedicinska eller samhällsmedicinska enheter. En överenskommelse med sådan innebörd har slutits mellan statens förhandlingsnämnd och Landstingsförbundet. Enheterna (eller motsvarande) förutsattes i överenskommelsen vara inrättade fr. o. m. den 1 juli 1981.

Utbyggnaden av samhällsmedicinska enheter har skett i varierande utsträckning i de olika landstingen. Socialstyrelsen har i en informationsskrift (PM 51/83) redovisat vilka landsting som i mitten av år 1983 hade en samhällsmedicinsk verksamhet. Av kartläggningen framgår att 19 landsting hade sådan eller liknande verksamhet. Av dessa saknade fyra en tillfredsställande bemanning.

Socialstyrelsen har på olika sätt stött landstingen i deras utbyggnad av verksamheten. Socialstyrelsen har bl. a. varje år ordnat konferenser och särskild utbildning.

Jag vill också erinra om att regeringen såväl i förra årets som årets budgetproposition har beräknat medel för efterutbildning av läkare i miljö-/samhällsmedicin.

Den samhällsmedicinska verksamheten inom landstingen är mycket väsentlig för att landstingen skall kunna fullgöra sin nya roll enligt hälso- och sjukvårdslagen. Landstingens ansvar för samhällsinriktade förebyggande insatser förutsätter att de bygger upp en kunskapsbas inom det samhällsmedicinska området och förmedlar denna kunskap såväl till olika verksamhetsgrenar inom landstingen som till andra samhällssektorer, t. ex. till myndigheter som arbetar med arbetsmarknadsfrågor och boendeplanering.

Jag har förståelse för att det tar tid för landstingen att utveckla en för dem ny verksamhet, där man delvis måste finna andra sätt att arbeta än inom den traditionella hälso- och sjukvården. Jag vill samtidigt understryka hur angeläget jag anser det vara att den samhällsmedicinska verksamheten kommer i gång inom samtliga landsting. Den är nödvändig för att förverkliga

Nr 78

Torsdagen den
9 februari 1984

*Om inrättande av
samhällsmedi-
cinska enheter
inom sjukvården*

*Om inrättande av
sambhallsmedi-
cinska enheter
inom sjukvården*

den behovsriktade planering som bl. a. syftar till att minska de skillnader i ohälsa som i dag finns mellan olika social- och yrkesgrupper.

Anf. 27 MARGÓ INGVARDSSON (vpk):

Herr talman! Jag tackar för svaret på min fråga.

När länsläkarorganisationen avvecklades förutsatte man att landstingen skulle ha övertagit största delen av länsläkarnas arbetsuppgifter fram till 1983. Om vi ser på hur det är i dag kan vi konstatera, att många landsting har beslutat att inrätta miljömedicinska enheter eller samhallsmedicinska enheter. Några landsting, 13 stycken, har inrättat någonting som de kallar samhallsmedicinska enheter, men av socialstyrelsens material framgår att det knappast i något landsting har påbörjats en verksamhet. Man har alltså beslutat om att inrätta den här verksamheten, men arbetet har ännu inte kommit i gång.

Så här i efterhand kan vi kanske enas om att det var mycket olyckligt att avveckla länsläkarorganisationen innan man hade beslutat sig för hur den verksamhet skulle se ut som övertog dess arbetsuppgifter.

Jag har frågat statsrådet om de ursprungliga intentionerna har följts i det här uppbyggnadsarbetet, och det har jag gjort också med tanke på att jag mycket gärna vill veta hur de ursprungliga intentionerna såg ut. Det är faktiskt ganska oklart uttryckt. Det är allmänna ordalag om att verksamheten bör innefatta insatser i syfte att fastlägga hur kemiska, biologiska, fysikaliska, psykologiska och sociala faktorer i den yttre miljön samt levnadsvanor inverkar på befolkningens hälsotillstånd.

Jag vill veta: Vad menas, rent praktiskt och konkret, med en sådan här skrivning? Jag är inte rädd för att tala om att jag tycker att det här är så gott som obegripligt. Det är helt klart att också landstingen tycker att det är obegripligt, eftersom de har uppfattat det på så olika sätt. Den verksamhet som landstingen har beslutat att inrätta uppvisar ju en fantastisk provkarta av olika områden. Man har uppfattat intentionerna helt olika.

Jag efterlyser klarare direktiv från regeringens sida om vad de här miljömedicinska enheterna skall ägna sig åt och vilken verksamhet som statsrådet avser att satsa på.

Jag vill också fråga vad statsrådet menar med "en epidemiologisk verksamhet". Det är ett uttryck som många landsting gömmer sig bakom när de beskriver vad de skall syssla med i de samhallsmedicinska enheterna.

Anf. 28 Statsrådet GERTRUD SIGURDSEN:

Herr talman! Det är möjligt att det som står i riksdagens propositioner, de beslut som vi fattar i det här huset eller det som sedan blir resultatet av överenskommelser är obegripligt. I så fall medverkar vi samtliga i mycket hög grad till det. Jag tror att det framgår ganska klart av det beslut som har fattats och av den överenskommelse som träffats vad det gäller.

Men det är väl inte så, Margó Ingvardsson, att regeringen eller riksdagen i detalj skall föreskriva för landstingen hur den här verksamheten skall utformas, lika litet som vi har ansett att så skall vara fallet när det gäller hälso-

och sjukvårdslagen, som är en allmän ramlag, där en inriktning för en verksamhet anges.

Beträffande de samhällsmedicinska enheterna tycker jag visst att dessa är viktiga, men de är bara ett litet uttryck för ett förändrat synsätt som måste finnas inom hela gruppen av sjukvårdspersonal. När jag lyssnade till den norske forskaren Peter Hjort för en liten tid sedan sade denne att sjukvårdens problem i framtiden i stor utsträckning är ett utbildningsproblem. Det gäller att få till stånd attitydförändringar och att hos de ansvariga skapa ett nytt betraktelsesätt, där man inte ser enbart till det som hälso- och sjukvården avser utan också tar hänsyn till de andra samhällsfaktorerna. Jag tror att landstingen mycket väl vet vad det är som krävs i detta sammanhang. Men jag har också sagt att jag har förståelse för att utbyggnaden av olika skäl inte har gått så snabbt som vi kanske skulle ha önskat.

Anf. 29 MARGÓ INGVARDSSON (vpk):

Herr talman! Jag ville ha förtydliganden från statsrådet när det gäller vad de här medicinska enheterna egentligen skall syssla med. Och jag ville framför allt ha reda på vad statsrådet lägger in för betydelse i "epidemiologiska" verksamheter och undersökningar.

Det är ett uttryck som landstingen använder när de beskriver den här verksamheten. Sedan förklarar en del av dem litet löst hur de själva ser på uppgifterna. De anser att det innebär att observera och identifiera riskfaktorer i den fysikaliska, kemiska, biologiska och psykosociala miljön för att undanröja eller minska negativ påverkan på befolkningens hälsa.

Jag tycker att vi har nog med honnörsord inom sjukvården i dag – det har jag tagit upp vid ett flertal tillfällen tidigare. Jag skulle vilja ha förklarat för mig på enkel svenska vilka verksamheter det är regeringen tänker satsa på när det gäller det miljömedicinska, förebyggande arbetet. Är det sambandet mellan riskfyllda arbetsplatser och befolkningens hälsa, eller var någonstans är det man tänker lägga resurserna? Bör man inte i så fall ge landstingen litet klarare direktiv, så att de vet var de skall lägga sina resurser och var de kan vänta sig att få regeringens stöd?

Två områden har fallit bort vid avvecklingen av länsläkarna. Det ena är tillsynen över den privata sjukvården. Vi vet att den privata sjukvården de senaste åren har svällt ut otroligt. Jag undrar: Vem har i dag ansvaret för tillsynen över den privata sjukvården? Och vem har ansvaret för tillsynen inom apoteken av förskrivningen av narkotikahaltiga och alkoholhaltiga läkemedel? Det var en uppgift som länsläkarna tidigare hade. Men det verkar som om den helt har fallit bort i den nya organisationen.

Anf. 30 Statsrådet GERTRUD SIGURDSEN:

Herr talman! Margó Ingvardsson vet lika väl som jag att det är socialstyrelsen som har ansvaret för tillsynen.

Jag tror att vi skall vara uppmärksamma på att det pågår en utredning som heter Hälso- och sjukvård inför 90-talet, HS 90. Den kommer att presenteras i ett betänkande under året. Det kommer speciellt att behandla

samhällsmedicinska enheternas stöd till bl. a. primärvårdens samhällsinriktade, förebyggande verksamhet. Där kommer att finnas ett material som måste vara mycket väsentligt i det här sammanhanget.

Epidemiologisk verksamhet innebär naturligtvis, Margó Ingvardsson, att följa befolkningens hälsotillstånd och de resurser som sätts in inom hälso- och sjukvården. Jag tror alltså att det kommer att finnas – om det inte gör det i dag – ett tillräckligt underlag från hälso- och sjukvårdsberedningen, som är det organ som får rapporterna från HS 90-arbetet, för att landstingen mycket väl skall kunna arbeta vidare med de här frågorna, vilka man nu är på väg att bygga upp de medicinska enheterna för. Och låt mig än en gång påpeka att detta bara är en bit av det samhällsmedicinska arbetet – det måste till en annan syn över hela fältet.

Anf. 31 MARGÓ INGWARDSSON (vpk):

Herr talman! Det här med medicinska modeuttryck är verkligen inte lätt. Statsrådet och jag har inte ens samma definition på vad epidemiologi – ett svårt ord t. o. m. att uttala – egentligen står för. Jag har lärt mig att det är läran om hur sjukdomar är spridda och utbredda i samhället. Det är klart att när sådana honnörsord kan ges så olika tolkning, så är det inte heller lätt att fatta beslut som bygger på dessa ords innebörd.

Om nu landstingen lyckas att ge sådana ord ett innehåll, hur skall de då kunna tillämpa resultatet av eventuellt forsknings- och utvecklingsarbete i samhällsplaneringen? Hur har statsrådet tänkt sig att den tillämpningen skall gå till? Vilka maktmöjligheter kommer sjukvårdshuvudmännen att få när det gäller att direkt göra något åt skadliga arbetsmiljöer? Hur många läkare finns det vidare anställda på socialstyrelsen för att sköta tillsynsverksamheten? Vid förfrågan på apoteken får man veta att de flesta av dem icke har haft någon kontroll av narkotikaförskrivningen sedan länsläkarorganisationen upphörde. De säger att det inte förekommer någon kontroll i dag.

Anf. 32 Statsrådet GERTRUD SIGURDSEN:

Herr talman! Jag tycker att Margó Ingvardsson nästan omyndigförklarar landstingen. Det är de som har ansvaret för hälso- och sjukvården i landet. Regeringens och riksdagens uppgift är att stifta ramlagar och att förändra dem om så skulle behövas. Jag tror att vi med förtroende kan överlåta på landstingen att verka i enlighet med de beslut som regering och riksdag fattar.

Anf. 33 MARGÓ INGWARDSSON (vpk):

Herr talman! Jag vill verkligen påpeka att jag har förtroende för landstingen. Men om man har förutsatt att landstingen skulle ha byggt upp den här verksamheten under förra året och landstingen uppenbarligen inte har klarat det, så tror jag inte att det beror på illvilja eller ointresse från dem. Det måste enligt min mening bero på att det finns något som gör att de inte klarar uppgiften. Det har bl. a. visat sig finnas en verkligt bred uppfattning om vad som skall ingå i detta verksamhetsområde. Jag efterlyser bara att

statsrådet skall säga sig vara villig att medverka till att ge landstingen något klarare direktiv om vad samhällsmedicinen egentligen skall omfatta.

Överläggningen var härmed avslutad.

Nr 78

Torsdagen den
9 februari 1984

*Om säkerheten vid
militära kustan-
läggningar*

11 § Svar på fråga 1983/84:308 om säkerheten vid militära kustanläggningar

Anf. 34 Försvarsminister ANDERS THUNBORG:

Herr talman! Göthe Knutson har med anledning av tidningsuppgifter om oidentifierade dykare i Stockholms skärgård frågat mig dels av vilket eller vilka skäl som överbefälhavarens rapportering förblivit hemligstämplad, dels huruvida jag nu har för avsikt att offentliggöra vittnesuppgifterna och de bedömningar försvarsledningen har gjort i fallet, dels huruvida överbefälhavarens rapportering föranleder nya säkerhetsåtgärder av något slag vid minstationer och andra militära kustanläggningar som hittills icke varit föremål för ständig bevakning.

Överbefälhavaren har under hösten 1983 rapporterat till regeringen om att okända dykare har iakttagits vid militära anläggningar i Stockholms skärgård. Informationen har vidarebefordrats till ledarna för oppositionspartierna. Analys av händelsen pågår.

Överbefälhavaren har bedömt att det skulle kunna skada landets försvar om informationen görs offentlig och därför sekretessbelagt rapporten med stöd av 2 kap. 2 § sekretesslagen.

När överbefälhavarens analys föreligger kommer den att redovisas för regeringen. Jag får i det sammanhanget ta ställning till om de uppgifter som då lämnas är av det slaget att de kan lämnas ut till allmänheten.

Inte förrän överbefälhavarens analys är klar, går det att ta ställning till om några säkerhetsåtgärder är påkallade.

Anf. 35 GÖTHE KNUTSON (m):

Herr talman! Jag tackar försvarsministern för svaret. Låt mig först uttrycka en beundran för de militära befattningshavarna och andra som har undersökt och analyserat händelseförloppet, en beundran för deras disciplin vad gäller sekretessen. Det är ju länge sedan händelsen inträffade, i september i fjol. Nu skriver vi februari 1984.

Jag finner det dock anmärkningsvärt att det fortfarande inte har kommit något offentliggörande från regeringens sida, annat än i form av svar på frågor från pressen. Vittnesuppgiften om de tre grodmännen eller dykarna som iaktogs i Stockholms skärgård har tagits på allvar. Vittnet, som är anställd inom försvaret, har ansetts trovärdig och detta i så hög grad att överbefälhavaren rapporterade till regeringen, som sedan har vidarebefordrat rapporten till partiledarna.

ÖB är tydligen övertygad om att det som vittnet har berättat är sant, och det är en exceptionell händelse. Det är någonting skrämmande att det har

*Meddelande om
frågor*

iakttagits personer som haft eller åtminstone kan misstänkas för att ha haft en spionageuppdrag i den svenska skärgården, vid militära anläggningar av utomordentligt viktigt slag.

Då är frågan hur en regering i en demokrati, i ett öppet samhälle som vårt, skall agera. Jag vill, herr talman, göra skillnad på att offentliggöra en analys eller delar av en analys som regeringen väntar på och att öppet berätta i ett vanligt enkelt pressmeddelande att den här vittnesuppgiften föreligger och att vad vittnet berättat kan ha inträffat. Ett sådant meddelande skulle visa den öppenhet som också ubåtsskyddskommissionen så klart och tydligt redovisade som angelägen i Sverige. Jag kan citera vad som står i kommissionens rapport, men jag är övertygad om att försvarsministern kan det utantill.

Jag frågar därför försvarsministern: När kommer ÖB:s rapport? Har försvarsministern samma uppfattning som ubåtsskyddskommissionen om att det är angeläget med öppenhet även i de här avseendena?

Överläggningen var härmed avslutad.

12 § Föredrogs och hänvisades

Motion

1983/84:2542 till näringsutskottet

13 § Anmälades och bordlades

Proposition

1983/84:109 Förenklad administration av försäkringsersättningar vid statsanställas sjukfrånvaro

14 § Meddelande om frågor

Meddelades att följande frågor framställdes

den 9 februari

1983/84:328 av *Rune Backlund* (c) till statsrådet Roine Carlsson om koncentrationen inom byggmaterialindustrin:

Stora Kopparberg och Swedish Match har inlett förhandlingar i avsikt att bilda ett gemensamt stort bolag för tillverkning av fönster. Det nya bolaget skall från det statligt ägda ASSI få överta ETRI-gruppen och från Stora Kopparberg SP-gruppen. Swedish Match har redan i dag genom hel- eller delägarskap en dominerande ställning när det gäller tillverkning av t. ex. dörrar och skåp. Genom den planerade bolagsbildningen sker en ytterligare koncentration inom byggmaterialindustrin vad avser tillverkningen av dörrar och fönster.

Vilka effekter bedömer statsrådet att ASSI:s försäljning av ETRI-gruppen

och bildandet av det nya fönsterbolaget får för den framtida utvecklingen inom byggmaterialindustrin när det gäller tillverkningen av bl. a. fönster och dörrar?

Nr 78

Torsdagen den
9 februari 1984

1983/84:329 av *Lars Ahlström* (m) till arbetsmarknadsministern om subventioneringen av möbelindustrin:

*Meddelande om
frågor*

Det totala produktionsvärdet av inomöbler i Sverige uppgår till ca 5 miljarder kronor per år. Produktionsvolymen har sedan 1975 minskat med drygt 20 %.

Inom Samhällsföretagsgruppen har inomöbeltillverkningen ökat från 190 milj. kr. 1981/82 till 310 milj. kr. 1983/84.

Situationen är särskilt allvarlig inom furumöbelområdet, där det totala produktionsvärdet uppgår till drygt 400 milj. kr. Samhällsföretag har inom denna sektor ökat från 140 milj. kr. 1981/82 till 200 milj. kr. 1983/84. Marknadsandelen för Samhällsföretag inom furumöbelområdet är växande och uppgår således i dagsläget till ca 50 %. Den etablerade furumöbelindustrin är på väg att helt slås ut från marknaden.

Vilka åtgärder är regeringen beredd att vidta för att förhindra att subventionerad verksamhet expanderar på en vikande marknad och slår ut etablerad möbelindustri?

15 § Kammaren åtskildes kl. 13.04.

In fidem

SUNE K. JOHANSSON

/Solveig Gemert